XVI-ik évfolyam. 46-ik szám. Kőszeg, 1896. november 15-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár: Egész évre 4 frt = 8 korona, félévre 2 frt = 4 korona, negyedévre 1 frt = 2 korona. Egyes szám ára 10 kr. = 20 fillér.

Felelős szerkesztő: WITTINGER ANTAL. Kiadó és laptulajdonos: FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadótulajdonoshoz, Feigl Gyula nyomdászhoz (városkör 81) intézendők. Nyilttér sora 40 kr. — Hirdetések nagyság szerint.

Kapuzárás után.

(T.) Soha nemzet oly nemesen, lélekemelő, sőt mondhatni: büszke önérzettel nem tekintett bevégzett alkotására, mint az ezeréves állami fennállását ünneplő magyar nemzet, midőn a felséges királyi szó megnyitotta kapuit annak a meseszerü tündérországnak, mely élőképe ezeréves küzdelmeinknek, minden szándékolt eltiprás fölött győzedelmeskedő kitartásunknak, s minden vonalon bámulatot keltő kulturális haladásunknak. Azóta félesztendőn keresztül valóságos zarándokhely volt az a száztornyú aranyos kupoláktól ragyogó város, a haza testéből alkotott test, nem hiányozva annak csoda-hatásához varázsereje sem.

Akinek talán aggályai voltak nemzetünk jelenlegi létjogosultsága iránt, annak csak futó pillantást kellett vetnie történelmi kiállításunk felhalmozott, fejedelmi kincseket érő ereklyéire, melyek őseink dicsőségéről oly ékesszólóan regélnek, s ízmaiban mintegy duzzadni érezte az ujult erőt a lankadatlan kitartásra, a minden akadályt legyőző küzdelemre. S ha az aggódó honfiszivet kétely fogta el nemzetünk jövő sorsa iránt, elegendő volt egyetlen tekintet a jelenkor kolosszális, mondhatni sokbau korunkat is felülmuló alkotásaira, hogy a kétséghelyére meguyugvás szálljon aziránt, hogy a kard hatalmával biztositott első ezer-évnek méltó párja leszen a kalapács, a toll, a véső, az ecset, s a tudomány és művészet egyéb eszközeinek nem kevésbbé ellenállhatlan hatalmával biztositandó ujabb ezerév.

Ez alatt a félesztendő alatt az idegen nemzetek ajkai is az ezeréves magyar nemzet dicsőségéről zengedeztek, jó akaratu barátaink legnagyobb örömére, s ami nekünk szintén elismerés, ellenségeink legnagyobb irigykedésére.

Elzarándokoltak hozzánk seregestül távoli országok kiváló férfiai, élvezték világhirü magyar vendégszeretetünket, bámulták korszakos alkotásainkat, s hirül vitték a világ minden tája felé, hogy Magyarország nemcsak a Hortobágyból áll, hanem például székes fővárosa világvárosi jelentőséggel bir, s a magyarok nemcsak csikósokból és gulyásokból állanak, — mint eddig hivék, — hanem a tudomány és művészet eddig elért zenitjén álló illustris férfiakkal büszkén dicsekedhetünk.

Ezek valának kiállításunk megfizethetlen, örök becsü, s hatásaiban egyelőre talán ki sem számitható eredményei k i f e l é, — most azonban, midőn a miniszteri búcsúzó szóra bezárulnak a tündér ország kapui, csak futólagos áttekintéssel is nézzünk utána, hogy csodaszép kiállitásunk meghozta-e a kivánt eredményt b e f e l é?

Nehezünkre esik a súlyos itéletet kimondanunk, s még ajkunkról is szeretnők visszaüzni a lesujtó szót, — de a szomorú tények, a már is jelentkező sajnos következmények felmentenek az elfogult önbiráskodás vádjától, s nekünk lenne örömünk legnagyobb, ha egyszer rossz próféták lennénk.

Bizony nem!

Azt már bizonyitani is meddő fáradozás volna, hogy produkáló iparunk pang már évek óta. De az utolsó években az iparágak művelői mindent elkövettek, anyagi erejöket a lehetőkig megfeszitették, hitelképességüket teljesen kimeritették, csak azért, hogy tönkrejutásukat elodázhassák, alapjában megrongált egészségtelen üzleti állapotaikat prolongálhassák az ezredéves kiállitás megnyitásáig, — mert egyedül ettől várták bajaik orvoslását, a mostoha idők által ütött sebek gyógyitását.

Most ütött a leszámolás órája, s a haldoklókat elhagyta még a gyógyulás reményének éltető ereje is. Eddig csak reméltek, de most már annak is vége. Itt állunk a legszomorúbb valóság előtt, s leplezetlenül ki kell mondanunk, hogy a kiállitás fent részletezett minden erkölcsi diadala mellett is nemcsak nem volt hasznára a kisiparnak és kereskedelemnek, hanem katározottan kárára.

Ezen sajnos körülmény fölött pedig nem lehet könnyedén átsiklani, mert éppen ezen keresettorrások képviselői képezik a nemzet testének egyik legagilisabb zömét.

Ha valaki rászánta magát arra, hogy tevékenységével részt és helyet követelt magának a kiállitás keretében, akkor lehúzta annak még hetedik bőrét is maga a kiállitás, s valóban csak plátói értelembe jöhet most már emberszámba. Ha pedig iparának föllendülését a kiállitástól, illetve az ezzel kapcsolatosan remélt emberáradattól várta, akkor alaposan csalódott feltevésében, számitásaiban.

Az emberáradat, a valóságos népvándorlás, — szivesen konstatáljuk, — ha nem is a vérmes reménynek megfelelőleg — de mégis részben meg

TÁRCZA.

A velemi bronzlelet.

Kárpáti Kelemen premontrei rendü tanár az *Archaeologiai Értesitő* f. é. 4. számában leirja és ábrákban bemutatja a Szt.-Vid hegy alján talált bronztárgyakat. A tudós tanár a vasmegyei régészeti egylet megbizásából többször járt a gazdag lelő helyen és többször próbált szerencsét ásatásokkal. Talált is értékes tárgyakat, de a leggazdagabb leletre mégis a mások szerencséje vezette. A jelen év május havában ugyanis arról értesült, hogy Velem község határában jelentékeny bronzleletre akadtak. E hir haladtára az illető területet és leletet hatóságilag zár alá vetették és a gazdag zsákmányt megszerezték a régészeti egylet részére. A kiküldött szaktudós azonban a nép kezén levő régi tárgyakból is sokat megszerzett és valamennyiről készitette leirását, melyből kivonatilag egyet-mást mi is közlünk.

Az egész lelet — mondja Kárpáti — egy csoportban összehalmozva feküdt számos tüzpadmaradvány szomszédságában, a mely körülmény, valamint a talált bronztárgyak általában véve megrongált vagy megcsonkitott állapota a mellett szól, hogy az emlitett földmives kavicsos földjének forgatása közben bronzöntő-műhelyre bukkant, melynek 30 cm. mélységü és 1½ cm. átmérője gödréből az alább felsorolandó bronztárgyakon kivül töredezett állapotban két öntőmintát emelt ki.

Az öntőműhely közelében kecske- és őszszarvak, vadkan-állkapocs és más állatcsontok mellett kőkori eszközök, csiszolt szerpentinvésők, balták stb. találtattak, melyek, valamint a falubeliek által talált hasonló régi tárgyak nagy részben már-már a vasmegyei régészeti egylet tulajdonai.

Az öntőműhely környékén talált bronztárgyak közöl kiválik egy erősen lyukacsos, szabályos köralapú, lassu emelkedésü kúpalak. A változatos alaku és különböző nagyságu vésők diszitése négyféle tipust mutat. A hazánkban legszokottabb forma: az egymásra boruló és csúcsaikkal az él felé tartó három egyenszáru háromszögdiszités csak két töredéken látszik, de ezek is eltérnek egymástól a szélek méreteiben és a tokok hajlásidomában. A vésők egy részénél a diszités azonos. A leletben több gyürü van részint ép állapotban, részint töredékben. Csak az egyiken látszik némi disz, a mennyiben a gyürüt alkotó s közel 3 mm. vastag sodrony, négy szabályos élekben találkozó sikkal van határolva. A hazai bronzleletek között ritka példányok azok a négyszögletes és gömbölyü hajtott sodronyból való tárgyak, melyek első tekintetre hajtűknek tarthatók, bár az a feltevés sem valószinütlen, hogy lyukasztó és metsző eszközök voltak.

A velemi leletben legnagyobb számban vannak képviselve a lemezszelvényes sarlók. Nyélbe való felvégnyujtványaik különböző idomu domboru vonaldiszekkel vannak ékitve. Legérdekesebbek a tojásdad-alaku czifrázatok, melyekkel némelyik sarló szelvényeinek a szélein találkozunk.

Van a leletben két kardpenge-töredék is. A kardok mellett emlitendő egy késpenge, mely kiemelkedő hátával fvszerüleg hajló alakot mutat. A lándzsa-csúcsok mindannyian töredékek és különböző részekből és diszitésekből állók. A három fürészlemez különböző nagyságu és hosszuságuk nem egyformák. A fogak egyenletes nagyságuak. A nyél megerősitésére szolgáló lyuk szabályos köralaku és a csipkézet kezdetével egy vonalban a lemez közepére esik. Vannak a leletben gombos tűk változatos vonaldiszszel. Legszebb példányok a három bütykös, melyeknél a bütykök is vonalas ékitményekkel vannak diszitve. A gombok közül több száz kisebb és 11 db nagyobb méretü. Legnagyobb részt egyfülüek, de találhatók köztük kétfülüek is, egyik-másik szép diszitéssel.

A lelet nagyobbszámu töredékei különféle czélokra szolgált eszközök ulkotó részei és jó részben olyanok, hogy rendeltetésükre nézve alakjuktól alig nyerhetünk felvilágositást. Előfordulnak azonban a leletben még tekercsek fibulák, (ezek között nagyon érdekesek) karperczek, gyürük, különböző lemezek s más effélék.

Miske Kálmán bárónak, kinek a lelet biztositása körül nagy érdeme van, több sajátját képező tárgya szintén e leletben foglaltatik.

A kályha és a kandalló.

— Orvosi czikk. —

Irta: FODOR JÓZSEF tanár.

A lakószobában lélekzetünkkel, bőrünk párolgásával, az égő lámpával, füstölgő szivarral és egyéb dolgokkal folytonosan rontjuk és szennyezzük a levegőt, azért a legszebb szalonban is rosszabb a levegő, mint odakünn az utczán. Persze, hogy nem igen veszszük a levegő rosszaságát észre, mert mindenféle parfüm, meg szivarfüst elfödik a szobalevegő fülledt voltát, a lélekzésnek és bőrpárolgásnak kellemetlen szagát; de ha egyszerre az utczáról a szobába lépünk, avagy ha hálószobánk, ebédlőnk ablakát feltárjuk és a szabadból szivunk be levegőt, azonnal észrevesszük a nagy különbséget, megérezzük a külső levegő üditő voltát. Ez a friss levegő pedig vastag falainkon, a jól záró ajtón, ablakon keresztül csak nehezen szüródhetik be lakásunkba, azért magunknak értelmesen kell gondoskodnunk, hogy utat nyissuuk a friss levegőnek.

volt, sőt éppen ez a körülmény a Budapestre felránduló közönség szükségleteinek fedezését elvonta a vidéki kisipartól és kereskedelemtől, de koránt sem a székes-fővárosi ipar és kereskedelem javára, mert a következmények sajnos tanusága szerint ezek is megrövidültek.

Mi nyelte el tehát annak a rengeteg kiállitást látogató közönségnek pénzét.

Elnyelte az a néhány zsebelő vállalat, mely az ezredéves kiállitás czégére alatt a tisztes ipar és kereskedelemnek határozott rossz akaratu megrontására szemérmetlenül üzte manipulácziói és intézte merényleteit a gyanutlan közönség zsebe ellen.

Mindezekben már csak az a legsajnosabb, hogy ezeknek az állitásoknak valódiságát nem lehet letagadni, s a kapuzárás ünnepélyes hangulatát erősen megzavarja a tönkre ment iparosok és kereskedők kétségbeesése, s önkénytelenül is ajkukra száll az a mondás:

Még egy ilyen győzelem és veszve — vagyunk.

Fölhivás

Magyarország összes tanügyi férfiaihoz és a tanügy iránt érdeklődő polgáraihoz!

Az „Eötvös-alap" országos tanitó-egyesület, melynek a II. egyetemes tanügyi kongresszus kötelességévé tette a „Tanitók Háza" létesitését, azzal a kérelemmel fordul Magyarország összes tanitóságaihoz, (tanáraihoz, tanitóihoz és tanitónőihez), valamint általában a jótékony vagyonosabb osztályhoz, hogy készpénz-vásárlásai alkalmával attól az üzletembertől, a kitől vásárol, kérje, sőt követelje a „Visszatérítési Pénztár" szelvényeit és azokat küldje be a létesitendő „Tanitók Háza" javára az egyesület pénztárosához: Rodler Mátyás urhoz (Budapest, VI. ker. Nagymező-utcza 1. szám.) Ezek a szelvények tudvalevőleg azt az u. n. kasza-skontót képviselik, a mit készpénz-vásárlásoknál, minden áremelés nélkül, minden üzletember a saját jól felfogott érdekében, szivesen megad.

Erről a külföldön már általánosan ismert intézményről a kereskedelmi miniszter megbizásából Vörös államtitkár 1896. junius 7-én kelt leiratában igy nyilatkozik: „Kereskedelmi és általános közgazdasági szempontból a felvetett eszmét, hogy a készpénzfizetési engedmények, melyek magukban véve könnyen elkallódó csekély összegeket tesznek ki, a megjelölt módozatok mellett tőkésittessenek, helyesnek tartom, mert a szóban levő eljárás megvalósitása nemcsak a tőkegyüjtést segitené elő, hanem ösztönzést adna arra, hogy a készpénzen való vásárlás előmozdittassék, mi ugy a kereskedelemre, mint a fogyasztó közönségre nézve csakis előnyös következményekkel járhat".*)

*) Bővebben kifejtve és megmagyarázva a „Néptanitók Lapja" f. évi 43. számában.

Ezt az intézményt óhajtja az „Eötvös-alap" országos bizottsága a „Tanitók Háza" javára fölhasználni s azért kéri ugy a kartársakat, valamint kér általában mindenkit, hogy ne kiméljék azt a kis fáradságot, mely ezen szelvények gyüjtésével és pénztárosunkhoz való beküldésével jár. Nem készpénz-áldozatot kérünk mi, hanem csak egy kis fáradságot, a minek majdnem még száz árva hálája lesz bőséges jutalma!

Az „Eötvös-alap" országos bizottsága az Általános Visszatérítési Pénztár Részvénytársaság alapszabályaiból meggyőződött arról, hogy a szelvény-betétekért árvapénzek elhelyezésére alkalmas (pupillárisan) biztos, kamatozó értékek vásároltatnak s igy semmi körülmények közt sem lehetünk kitéve annak, hogy kartársaink és a nagy közönség ily módon megtakaritott, e nélkül ugyis elkallódó, fillérei elvesszenek, mert a Visszatérítési Pénztár kötelezve van megerősitett alapszabályai által arra, hogy a pupillárisan biztos értékek kezelését állami ellenőrzés alá helyezze.

Fölkérjük tehát ujból is t. kartársainkat, valamint a „Tanitók Háza" iránt érdeklődő jótékony közönséget, hogy készpénz-bevásárlásaiknál a Visszatérítési Pénztár szelvényeit követeljék s e szelvényeket fönnebb emlitett pénztárosunkhoz beküldeni sziveskedjenek. Ha fölszólitásunk meghallgatásra talál, évenkint több ezer forintot gyüjtünk a „Tanitók Házára" melynek létesitését a II. egyetemes tanügyi kongresszus összülése is fontosnak és kivánatosnak mondotta.

Budapest, 1896. november elején.

Lakits Vendel, titkár. — *Péterfy Sándor*, elnök.

HIREK.

— **Személyi hirek.** *Petrovits* Károly kir. tanácsos és postafelügyelő e hó 12. és 13-án a helyboli kir. posta- és táviróhivatalt vizsgálta meg. — *Zanathy* Bódog volt kőszegi gimnáziumi tanár, most zalavári plébános pénteken városunkb: érkezett ismerősei látogatására. Pénteken délben elutazott.

— **Kapitányhelyettes.** Főispán ur ő méltósága városunk tanácsának fölterjesztésére *Porpáczy* János rendőrkapitány betegségének tartamára *Prosquill* Péter rendőrirnokot bizta meg a rendőrkapitányi teendők ellátásával.

— **Kiküldetés.** Dr. *Huszár* Pál pénzügyigazgatósági titkár e hó 19-én városunkba érkezik, hogy egyrészt ellenőrizze az adókezelést, másrészt pedig az adózó közönség panaszait hallgassa meg.

— **Szt. Imre ünneplése.** Szt. Imre herczeg, a város és a régi plébánia-templom védőszentjének ünnepét mult vasárnap az uj plébánia-templomban is megtartották. Legnagyobb és hazafiasági szempontból legszebb eseménye e napnak az, hogy a kis-mise alatt rendesen felhangzó német ének helyett magyarul énekelt az ifjusággal a nép és pedig az Imre herczegről szóló egyházi énekkel dicsőitvén Istent. Bár minél többször hallanók vasár- és ünnepnapokon a magyar egyházi énekeket.

— **Az uj toronyóra.** Az uj templom művészi kivitelü toronyórája a milleniumi kiállitásról megérkezett, s gyárosa a napokban fogja felállitani. Mint már egyszer emlitettük, ez az óra, mint toronyóra egyetlen a maga nemében, amennyiben ismétlő szerkezettel bir, vagyis nemcsak negyedeket és az órát, hanem a negyedütés után az óraütést ismételni fogja. Gyárosa, *Sándor* Ferencz körmendi toronyóragyáros a kiállitáson dicsérő okmánnyal lett kitüntetve.

— **Adományok a toronyórára.** Az uj toronyórára befolyt ujabb adományok: Szabó Károly Szombathelyről 1 frt; Müller Ede 2 frt; K. A. 11 frt 80 kr.; Kirchknopf Antal 5 frt 50 kr.; Thomann Anna 3 frt; Schandru Julia 3 frt. Összesen 26 frt 30 kr. Előbbi kimutatás 636 frt 11 kr. Egész összeg 662 frt 41 kr. A szives adományozóknak hálás köszönetet mond *Major* János prépost-plébános.

— **Közgyülések.** A városunkban fennálló és áldásosan működő *szegény tanulókat segitő egyesület* ma d. e. 11 órakor a községi polg. iskola tanácskozó termében második évi közgyülését tartja. Az ülés tárgyai: 1. Elnöki jelentés. 2. Jelentés a pénztár állásáról. — A *kőszegi serfőző részvénytársaság* ugyancsak ma, és pedig d. e. 10 órakor a bálház nagy termében tartja évi rendes közgyülését. A felveendő tárgysorozat: 1. Az igazgatóság jelentése és a mérleg előterjesztése. 2. Az alapszabályok módositása. 3. Igazgatóság és felügyelő-bizottság megválasztása.

— **Megyegyülés.** Vasvármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 10-én *Reiszig* Ede főispán elnöklése alatt ülést tartott. Mindenek előtt a legtöbb adót fizető bizottsági tagok végleges névjegyzékét állapitotta meg a közgyülés. Azután előterjesztetett, hogy *Hollendoner* József város-hodászi, dr. *Horváth* Gyula város-szalónaki, *Csiszér* András öri-szt-péteri, *Gueth* Sándor a felső-eőri kerületben megválasztott bizottsági tagok elhunytak s ennélfogva azon helyek uj választások utján lesznek betöltendők. A választások határnapja nov. 28-ára tüzetett ki. Elnökül és helyettes elnökökül kiküldöttek: Város-Hodászi kerület: elnök: *Rupprecht* Tasziló, h. elnök: *Pleszkáts* József. Város-Szalónaki kerület: elnök: *Seregély* Dávid, h. elnök: *Klein* József. Őri-Szt-Péteri kerület: elnök: dr. *Lipp* Ferencz, h. elnök: *Somogyi* Antal. Felső-Eőri kerület: elnök: *Hrabovszky* István, h. elnök: *Köhler* János. Ezek után Szombathely város képviselőtestületének határozata a városban letesitendő villamos-vasut ügyében, úgy az elektromos társasággal a vármegye részéről a villamos vasutra vonatkozólag kötött szerződés jóváhagyattak s ezzel a rendkivüli közgyülés véget ért.

— **Tüzoltó-szaktanfolyam.** A vasmegyei tüzoltó szövetséghez tartozó főparancsnokok és tüzfelügyelők egyöntetü elméleti és gyakorlati kiképzése czéljából időről-időre a vármegyeház termében elméleti felolvasások és a szombathelyi tüzoltó-egylet őrtanyáján gyakorlati előadások tartatnak. Ez az életrevaló tanfolyam szerdán és csütörtökön tartatott, mely alkalomma! *Éhen* Gyula polgármester, mint a szombathelyi önk. tüzoltó-egylet főparancsnoka, igen érdekes és tanulságos elméleti felolvasást tartott, kivüle felolvasásokat tartottak még: *Barabás* István, *Zrinyi* József, dr. *Szita* Elemér, *Horeczky* Gyula és dr. *Bezerédj* Adorján. Kőszegről *Kirchknopf*

Mikor a kályhában tüz ég és ettől megmelegedik a kémény, akkor a szobából a kályhába és innét a kéménybe jutó levegő is meleg lesz, könnyüvé válik és fölemelkedik; helyébe benyomul kivülről a szobába a tiszta hüvös levegő s ily módon szellőzi a szobát. Ha a kémény a szobában nyilt kandallóba szájadzik, akkor fütés közben folytonos és erős a szellőzés: jó levegőjü a szoba; ha ellenben a kémény kályhába szájadzik, melyet jól odafekvő ajtóval még be is zárunk, akkor nem mehet ki a szobából a romlott levegő és nem is jön helyébe friss. A kandalló egészségesebb, mint a szép rézajtós, sróffal záros kályha.

De a jó fütés és szellőztetés nehéz dolog. Minden helyiség, a szerint, hogy mi a rendeltetése, más és másnemü fütést és szellőztetést kiván. Másképen fütendő és szellőztetendő az ebédlő és dolgozószoba, avagy a szalon és a háló-, gyermekszoba; másképen a szinház és a tánczterem, a hivatalszoba és iskola stb. Egyszersmind lényeges, hogy mennyit áldozhat valaki a fütésre és szellőztetésre, mert mondhatni, hogy mentől jobb és kényelmesebb a fütés és szellőztetés, annál drágább is.

A régi rómaiak lakásaikban nyilt parazsas kosarakat és medenczéket használtak, ami elég rossz volt, mert az izzó parázsból — mint pl. a faszénnel fütött téglázó vasból is sok szénoxid-gáz fejlődik, a mely igen ártalmas és főfájást s más még sulyosabb bajokat is okoz. Enyhe éghajlatuk alatt melegség szempontjából elég volt a lakásban a parázs. Fürdőiket azonban, a hol nagyobb meleg kellett, igen bölcsen fütötték: a padlóval és a falakkal. A padlózatot kőből készitették, s alacsony kőoszlopokra fektették. Ez alatt tüzeltek. A tüz melege szerte terjedt az egész padló alatt s gyengén, egyenletesen melegitette. A falban továbbá számos apró kéményt épitettek, közel a szoba belső felületéhez. E kéményekbe nyomult a padlózat alatt keringő meleg levegő és füst, és igy körüskörül melegitette enyhén a a szoba falát is. — Az igy melegitett szoba nagyon kellemes lehet, sokkal kellemesebb, mint a mi szobáink fütése. A mi szobáinkban ugyanis egyik legnagyobb baj az, hogy a mikor fütünk, a szoba levegője felül, a tetőhöz közel nagyon meleg, a hol pedig ülünk, járunk, a padlóhoz közel, ott nagyon hideg. Továbbá testünk akkor fázik, ha a falak hidegek. A nagyon kihült szobában ha befütünk, fázunk, még ha föl is melegitettük a szoba levegőjét 20 és több C. fok melegre, mert a hideg falak felé sok meleg sugárzik ki testünkből. Ellenben meleg falak kellemes meleget okoznak, még ha nem is meleg a levegő maga.

A modern fütés is adhat kellemes meleget, jó szellőztetést, csak jól készitsék el. Még szép és barátságos is lehet fütésünk, ha valamit áldozunk rá. A jó gazda megválogatja, melyik szobájában legyen szép és jó és melyikben olcsó és jó a fütés és szellőztetés. A hálószobájában, gyermekszobában, irodában, folyosón stb. megelégszik a jósággal, a szalonban, az ebédlőben, fogadó szobában kellemes pompát akar élvezni.

Jól és igen olcsón lehet füteni a Meidinger-, avagy a budapesti Szvadló-féle köpönyeges kályhával. Gondosan meg kell rakni benne a tüzet s ha jól ég, szükiteni kell alul a tüzhöz vezető nyilást. Nagy hidegben tágabbra, enyhe időben szükebbre hagyjuk e nyilást, mi által kormányozhatjuk kályhánk fütését.

Ezek a kályhák azonban épen nem szellőztetnek, azért külön kell gondoskodni a szellőztetésről. Van ugyan eme kályhák füstcsövének a könyökén szellőztetésre szolgáló nyilás, de ez oly kicsiny, hogy számbavehető szellőztetést nem ad.

Miképen lehet a szellőztetésről gondoskodni Meidinger- vagy Szvadló-kályha mellett? Többféleképen. Például a padló alatt bevezetnek az utczáról a kályha alá plehből készült levegő csatornát, a mely a kályha köpönyege és a belső tüzelő-kályha közé nyilik. Ezen át friss levegő áramol szüntelenül a szobába. A levegő a kályha köpenyege alatt megmelegedve fölszáll a szobába és szerteterül. — Vagy pedig ugynevezett Tobin-csővel hoznak be levegőt a szobába. A falban, a padlóhoz közel kicsiny tányérnyi nagyságu lyukat ütnek ki a szabadba s abba pléhcsövet tesznek, a mely kivülről a szobába érve a fal mellett fölfele hajlik s mintegy 2 méter magasságban szabad nyilással végződik. Ezen a csőn keresztül betódul a külső hideg levegő s erős áramlással a szobatető felé nyomul, majd elterül itten, keveredik a kályháról megmelegitett szobabeli levegővel s igy tátja el a szobát friss levegővel.

De nem elég friss levegőnek bebocsátásáról gondoskodni: a megromlott szobabeli levegőt folytonosan eltávolitani is kell. Erre a czélra jó maga a kémény. Két, vasredővel zárható nyilást ütnek a kéményen. Egyiket fenn, közel a szoba tetejéhez; másikat lenn, a padló fölött. E nyilásokon át a szobabeli romlott levegő a kéménybe tódul és elszáll. Rendesen csak a padló fölött fekvő nyilást tartják tárva; ha azonban tüz vagy füst miatt rövid időre erős szellőztetést akarnak, akkor megnyitják a felsőt. A felsővel azért nem szellőztetnek állandóan, mert nagyon sok melegséget visz el a szobából; alig győznék a fütést.

A hálószobában nem pártolhatom a Meidinger- vagy Szvadló-kályhát, mert aggodalmasnak tartom, hogy mikor aluszunk, tehát a mikor a kályha viselkedését nem kisérhetjük figyelemmel, abban tüz égjen. Valami egész váratlan okból megakadhat a füstnek a kéménybe áramlása: pl. a szél egy téglát taszit a kéménybe, avagy sok korom hull a kályha csövébe s elzárja. Ilyenkor a füst a szobába nyomul s mert alusznak, nem veszik észre; e közben lassan megtelik a szoba széngőzzel, s az alvó többé fel sem ébred.

A hálószobát tehát a jó agyag-kályhával füthetik, a mely igen sokáig megtartja a meleget, és ha este megfütöttek, éjjelre elalhatik benne a tüz, mert a vaskos kályha egész éjjelen át melegeti mérsékelten a szobát.

Épen ezen okból a hálószobában is készittessünk Tobin-csövet, friss levegő bebocsátására, és készittessünk nyilást a kéménybe is, közel a padlóhoz, hogy a romlott levegőt folytonosan eltávolitsuk.

Mihály főparancsnok és *Kőszegi* József vettek részt a tanfolyamban, mely igen czélszerünek és szükségesnek bizonyult.

— **A turista-mulatság.** A mult hét szombatján tartott turista-mulatság még az ó-házi emléknek szólt. Az épités alatt fölmerült túlkiadások — hogy ugymondjuk — adósságcsinálásra késztette a turista-osztályt, mely, hogy tartozását kiegyenlithesse, egy kis jótékony mulatságra hivta össze a város intelligensebb elemeit. És mivel a kőszegi publikum nem szeret mulatni, de az adakozásban azért nem röst, — ez az utolsó összejövetel is nem volt ugyan valami nagy, de anyagi eredményében elég csinos. A czél, a turisták adósságának a kiegyenlitése, az el lett érve s amellett a mulatság erkölcsi tekintetben is sikerültnek mondható. Előkelő publikum gyült egybe s a fiatalság szine-java. A rendezőség azonban tanulhatott ez uttal s azon lesz a jövőben, hogy a közönség igényei m i n d e n b e n kielégitést nyerjen. A kölgyközönséget képezték:

Asszonyok: Beckerné (Alsó-László, Czeke Ágostonné, Chernel Istvánné, dr. Dreiszker Józsefné, Fáy Edéné, Graf Adolfné (Leka), özv. Gyömörey A.-né, Herez Ö.-né, Jantsge Györgyné, Markovits Józsefné, Mazuth Istvánné, báró Miske Kálmánné, Okrutzky Miksáné, Pfeffel Jánosné, özv. Prenner Sándorné, Salamon Gézáné, Suppler Henrikné, Waisbecker Edéné, Waisbecker Jánosné.

Leányok: Becker Emilia, Cortese urhölgyek, Graf Katicza, Gyömörey Anna és Miczi, Prenner Emma, Rusa Ilona, Salamon Ilona, Suppler Jetti, Uckermann Walda, Mercedesz és Magdolna bárónők, Unger Miczi, Waisbecker Paula.

— **Tánczpróba.** *Rosenkranz* Márton táncztanitó ma a bálház fényesen diszitelt nagytermében Horváth Sándor teljes zenekara közreműködése mellett tánczpróbát rendez. Mint halljuk, a szép kis mulatságra sokan készülnek.

— **Német hivatalos nyelv.** Karánsebes rendezett tanácsu város a napokban megkeresést intézett Kőszeg szab. kir. város tanácsához és ezt német nyelven cselekedte, *an die löbliche Gemeinde Vorstehung* (igy) *in Güns* czimezvén iratát. Nem tudunk — ez iratot látva — most kiokosodni és eligazodni; mert vagy a karánsebesiek nem tudnak magyarul, vagy olyan bárgyuak és azt hiszik, hogy a mi tanácsunk nem ért magyarul. Ha az előbbi esettel állunk szemben, akkor sajnáljuk a karánsebesieket; ha pedig az utóbbi eset állana fent, akkor — megint csak sajnálni tudjuk a jó délvidékieket.

— **Gyászrovat.** Szombathelyen e hó 8-án jobb létre szenderült dr. *Ajkas* Károly kir. ügyész. Temetésén impozáns módon nyilvánult a család iránti való részvét.

— **Tisztujitás.** Szombathely városában holnap, hétfőn lesz az általános tisztujitás. Polgármesterül *Éhen* Gyula, a tanácsi állásra *Brenner* Tóbiás főjegyző, a főjegyzői állásra *Czedera* Gyula aljegyző s aljegyzőül *Kiskós* Gyula van jelölve. A régi tisztviselőket ujból és egyhangulag jelölték.

— **Léka ostromállapotban.** Léka az általános választás alkalmával kifejtett rendellenes mozgalmai miatt 30 napi zár alá vettetett. Ugyan nem lehet az egész lakosságot zavargással vádolni, de azért szükségesnek bizonyult a rendkivüli intézkedés, mely abból áll, hogy az utczákat őrzik és este elzárják, valamint a vendéglőket is este 6 órakor becsukják. Ez a kis ostromállapot legtöbbet árt a vendéglősöknek, a kiknek adóját nem tudjuk, ki fogja majd kidrukkolni.

— **Hirdetmény.** Kőszeg szab. kir. város polgármesteri hivatala részéről közhirré tétetik, miszerint az alsó erdőben és a mezőn gyakorlandó vadászati jog 1897. évi február hó 1-től kezdve további 6 évre f. 1896. évi november hó 25-én d. e. 10 órakor Kőszeg szab. kir. város tanácstermében árverés utján haszonbérbe adatik. Az árverési feltételek a polgármesteri hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kőszeg, 1896. évi november hó 7-én.

Tipka Ferencz,
polgármester.

— **Uj administrator.** A sámfalvai plébánia administratorává megyés püspök ur ő méltósága *Szilágyi* József puszta-szent-mihályi plébánost, földinket rendelte ki.

— **Ingatlanok forgalma a mult hétről.** A következő ingatlanok kerültek telekkönyvi átirás alá a mult hét folyamán. Achlin Mária s Erzse után Adler Simon kőszegi lakos javára a 79. számu ház felerésze 3500 frt vételárban.

— **(Rövid hirek.) Telefon.** A telefon felállitásával városunkban annyira haladtak, hogy e hó 24-én megkezdhetjük a beszélgetést. — **Vadászat.** A kőszegi vadásztársaság város határában birt vadászterületén mult csütörtökön hajtóvadászatot tartott, melynek zsákmányát 17 nyul, 4 őz, 1 szalonka és 1 róka képezte. — **Tolvajlások.** A város területén az utóbbi időben több apróbb tolvajlásokat követtek el. — **Járványos betegség.** Szombathelyen és a megye több más községében járványszerüen lépnek fel egyes betegségek. — **Meghurczolt választók.** néppárt korifensai nem csak a más nézeten levő kath. tanitókat, hanem a papokat is meghurczolják.

Különfélék.

— **Uj államfő.** Az Egyesült-Államok elnökválasztásának döntő aktusa nov. 4-én befejeződött. *Mac* Kinley, az aranypárti, legyőzte *Briant*, az ezüstpárti jelöltet.

Mac Kinley 1844. febr. 26-án született Pensylvániában Nillsben. Atyja vasöntő volt, a kinek 9 gyermeke számára maga volt kénytelen kenyerét keresni. *Mac* Kinley már 19 éves korában tanitó lett s később egy postahivatalban csekély hivatalt vállalt. De apja jobb sorsra szánta s beadta a polandi jogakademiába. Itt már a tanulók körének elnöke lett. Később *Mac* Kinley katona s *Hayes* tábornok adjutánsa lett. *Mac* Kinley, mint katona olyan hősiesen viselte magát, hogy *Lincoln* elnök őrnagygyá nevezte ki. A háboru végével 22 éves korában mint őrnagy hagyta el a hadsereget, befejezte tanulmányait és Ohioban mint ügyvéd telepedett le. 1877-ben lett a kongresszus tagja 33 éves korában, mint Ohio képviselője. *Mac* Kinley *Hayes* elnök ajánlatára a tarifakérdésekre vetette magát s 1879-ben tartotta első nagy védvámos beszedet. Ezután intensiv agitácziót fejtett ki, azután 1890-ben sikerült keresztülvinnie a hires védvámos tarifát s végül most 52 éves korában köztársasági elnök lett s elérte a legnagyobb méltóságot, mely amerikai polgárt érhet.

— **A kiállitás látogatása.** Az ezredéves kiállitásnak közel 3 millió napijegyes látogatója volt. Hónapok szerint igy oszlik meg: Májusban 461,733; juniusban 655,635; julius-ban 449.412; augusztusban 447,342; szeptemberben 478,860; októberben 435,964.

— **A kötelező koronaértékek behozatala.** *Wekerle* volt pénzügyminiszter, mikor 1892-ben a valutatörvényeket tárgyalták, a készpénzfizetések megkezdését 1897-re helyezte kilátásba. A készfizetések megkezdéséről természetesen még sokáig nem lesz szó, de a korona-értékben való kötelező számitás már a valutatörvények alapján s a koronák forgalombahozásával el lett volna rendelhető. Mindeddig nem történt s *Lukács* pénzügyminiszter még csak legujabban tett igéretet a törvényjavaslat elkészitésre. Mint most hirlik, a koronaértékben való kötelező számitásra vonatkozólag mind a két pénzügyminiszteriumban készül törvényjavaslat. A kötelező számitás megkezdését a két kormány 1898. év január 1-re tervezi.

— **Állatkivitelünk hanyatlása.** Állatkivitelünk az egész év folyamán egyre apad, sőt az apadás nagy mértékben fokozódik. A közös vámterületről az év első három negyedében 148,938 darab állattal kevesebbet exportáltak, a mi egyértelmü 15 és fél millió frtnyi veszteséggel.

— **A száj- és körömfájás ellenszere.** A száj- és körömbetegség ellen, melyet eddig nem tudtak hathatósan kezelni, uj szert találtak, mely hivatva lesz annak a járványnak véget vetni. A szer oly egyszerü és használata oly könnyed, hogy megpróbálásának semmi sem áll útjában, sikere pedig biztos. Közönséges vizbe preparált fehér timsót dobnak és abba mártott szivacscsal vagy rongygyal a marha száját néhányszor napjában letöröljük. Pár nap mulva a betegségnek nyoma sincs. Ha pedig a körmön van baj, akkor a férgek elpusztitására terpentin olajat használunk és a férgek elpusztitása után a fenti szerrel többször megnedvesithetjük a marha lábát a körmök között. A siker nem maradhat el. De e szerrel még a betegségnek elejét is vehetjük, ha a marha torkát a vizzel gyakrabban mossuk és azonkivül a timsós vizet a marhával itatjuk. A szer nem drága — 1 kiló timsó körülbelől 40 krajczár — s igy megpróbálhatja azt minden tenyésztő.

— **Jótékonyczélu államsorsjáték.** Mint az előző években, ez idén is jótékonyczélu államsorsjáték tartatik. Ezen sorsjáték tiszta nyereményeiben következő jótékonyczélu intézmények részesednek: A vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvái részére létesitendő alap; a kézdi-vásárhelyi „Stefania“ menedékház; a budapesti első gyermekhely; a kolozsvári „Mensa Academica“; a szünidei gyermektelep-egylet; a fehárkereszt egylet; a Cirkvenica mellett létesitendő tengeri gyermekkórház; az első budapesti szegény gyermekkert-egylet egy-egy tizedrészben: a budapesti Erzsébet-kórház-egylet; a győri nádorvárosi leányárvaház; a nagyváradi „Erzsébet“ árvaház és a budapesti VII. kerületi népkonyha egy-egy huszadrészben. A játéktery nagyon kedvező esélyekkel kecsegtet, a főnyeremény 60000 forint, az összes nyeremények 160,000 forintra rugnak. Sorsjegyek á 2 frtért kaphatók minden lottó, só- és adóhivatalnál a legtőbb postahivatal és dobánytőzsdében. A huzás f. évi deczember hó 28-án történik.

— **A kis lottó megszüntetése.** A kis lottó eltörlése tudvalevőleg régi vágya az egész magyar közvéleménynek és hogy ez a kormány ismételt igéretei daczára sem mehet teljesedésbe, annak Ausztria volt az oka, amely vonakodott a kis lottó révén befolyó tekintélyes jövedelemről lemondani. Most azonban, ugy látszik, az osztrák kormány is megtért. Bilinsky pénzügyminiszter az osztrák költségvetés pénzügyi bizottságában bejelentette, hogy a kis lottó megszüntetésére irányuló törekvést bizonyos mértékben támogatni fogja. Nevezetesen apasztani fogja a lottógyűjtődék, valamint a huzások számát. Az 1895 iki butgetben már csak 6·28 millió frtot irányoztak elő a lottó jövedelme fejében, holott 1890-ben 8·09 millió frt volt a jövedelem.

Hamisitott fekete selyem. Égessünk el egy kis mintát a venni szándékolt selyemből s a hamisitás rögtön kiderül: Mert mig a valódi s jól festett selyem az elégetésnél nyomban összepödörödik és csakhamar kialszik, maga után csekély barna hamut hagyván; addig a hamisitott selyem (mely zsirosszinü-szallonás lesz és könnyen törik) lassan tovább ég (minthogy rostszállai a festanyagtól telittetten tovább izzanak) és sötét barna hamut hagy maga után, mely valódi selyem módjára soha össze nem pödörödik, csak meggörbül. Ha a valódi selyem hamuját összenyomjuk, elporzik, a hamisitványé nem. — ***Henneberg G.*** (cs. és kir. udvari szállító) ***selyemgyára Zürichben.*** **házhoz szállitva, postabér és vámmentesen szivesen küld** bárkinek is mintákat, akár egyes öltönyhöz való, akár egész végeket valódi selyem szöveteiből. Svajczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Irodalom és művészet.

— **Magyar Regénytár** czimmel, e hó közepén füzetes vállalatot inditunk meg, amelyre tisztelettel fölhivjuk a művelt magyar olvasó közönség szives figyelmét. Ezt a kiadványt sok tekintetben megkülönböztetett hely illeti meg a hasonló magyar vállalatok közt és számos előnye miatt méltán megérdemli, hogy a magyar közönség pártfogásába vegye. Az ujkori regény: nem a divatos és szélsőségekbe tévedt, hanem az érdekes és művészet határai közt mozgó regényirodalom jelesebb termékei azok, amelyeket fölajánlunk e gyüjteményben hazai olvasóközönségünknek; és ez a regénysorozat, szép kiállitásával, a magyar szépirodalomban szokatlanul olcsó árával, eredeti illusztráczióval és válogatott tartalmával oda fog törekedni, hogy helyet foglalhasson minden magyar házban, ahol az olvasmányok tartalmát, illetőleg a jó izlés, meg a nemes fölfogás az uralkodó. Főgondunkat ezért első sorban is arra fordittottuk, hogy minden regény, melyet Regénytárunk keretében közrebocsátunk, irodalmi sziuvonalon álljon. De ügyeltünk arra is, hogy csak oly művek kerüljenek sorozatba, amelyeket mindenki, különösen a női közönség is, erkölcsi veszély nélkül olvashat, mert főtörekvésünk az, hogy kiválogatva a magyar és külföldi szépirodalom jelesebb regényeit oly könyvtárt állitsunk össze a magyar családok számára, amely változatos és érdekes tartalmával szórakozást és élvezetet nyujtson. Természetes, hogy Regénytárunk keretébe első sorban is a hazai irók műveit igyekeztünk bevonni; de nem zártuk ki, minthogy nem is zárhatjuk ki onnan a külföld kitünőségeit sem, mert azt tartjuk, hogy ily módon nemcsak kiváló eredeti regényeket nyujtunk olvasmányul, hanem egyuttal irodalmunkat is gazdagitjuk gondosan forditott idegen művek közreadásával. Hogy pedig ez a regénysorozat kiállitásánál fogva is kiváljék a többi, hozzá hasonló vállalatok köréből, szép kivitelü autotipia utján reprodukált szövegrajzokkal is diszitjük, ami egyuttal kidomboritja a cselekmény érdekesebb részleteit is. Számitva vállalatunk nagy elterjedésére, a regényeket beti füzetekben bocsátjuk ki, s ezek árát a lehető legolcsóbbra szabtuk, amennyiben egy-egy 3 ives (48 oldal) füzet ára csak 15 kr. lesz. Mutatványfüzettel készséggel szolgálunk. Tisztelettel Könyves Kálmán magy. irod. és könyvk. részvénytársaság Budapest, Kerepesi-ut 17. sz.

— **Lourdes** czimü műre megrendelési felhivást küldött szet dr. Purt Iván, a budapesti központi papnevelde tanulmányi felügyelője, tisztelt földink. Szerző a mult esztendőben egy 250 személyből álló zarándokseregot vezetett Lourdesba, és a zarándokut közben szerzett tapasztalatoknak, Lourdesnak leirása és a csodás gyógyulások ismertetése képezik tárgyát azon munkájának, mely a napokban hagyja el a sajtót. A 12 képpel illusztrált és 14 ivre terjedő munka ára: finom velin papiroson, füzve 1 frt 20 kr., diszes vászonkötésben 1 frt 80 kr. Legfinomabb vastag velin papiroson diszkötésben 3 frt. (Sacerdotibus erga sacra). Gyüjtőknek nyolcz példány után egy tiszteletpéldánynyal szolgálok.

A szobában fütő agyagkályha maga is elviheti a romlott levegőt, ha t. i. a száját tárva tartjuk: azonban ily módon sok meleget veszitünk, azért gazdaságosabb a kályha ajtaját jól bezárni s a levegőt az emlitettem nyiláson, a padló közelében a kéménybe kibocsátani.

Az ebédlőben s a szalonban már nehezebb a kivánságot betölteni, mert ott nemcsak jó, de szép fütést is akarnak.

A Meidinger-kályha itten szegényes, az agyagkályha pedig unalmas, még ha renaissance-stilben épült is. A kandalló mellett megfagynak a vendégek, s a helyett, hogy beszélgetnének, fogaikat vaczogtatják. Mit tevők legyünk?

Kombinálni kell a fütőeszközöket: kandallót a kályhával. Vannak kályhakandallók, melyek ezt teszik.

Szép kandallót készitenek, a közönséges kandalló módjára, annak minden diszével. Van rajta párkány, melyre csecsebecsét lehet rakni: van öblös torka, melybe lobogó tüzet lehet gyujtani. Ez a kandalló gondoskodik a romlott levegőnek eltávolitásáról is. És miképen szerzik a meleget? A kandalló mögött kályha van, melyet külön meg lehet rakni s a mely most ellátható meleggel. Csupán a levegő bebocsátásáról kell még gondoskodni. E végből megint Tobin-csövet készithetnek, avagy a padló alatt a kályhához vezetik kivülről a levegőt, a mely most a kályhán megmelegedve áramol szerte a szobában.

Az ebédlőben még mindez nem elég, mert ott néha erős füst s kellemetlen eledelszag van. Ott nyilást kell ütni, a szobatetőböz közel, a kéménybe, s a nyilásra zárható redőt kell készittetni. Ha alkalmatlan a füst, a szag avagy a melegség, akkor megnyitjuk azt a kéménybe szolgáló nyilást, (melyet az angolok „Arnott“ szelelőnek neveznek Neil Arnott orvos neve után) s a füst, szag, forróság gyorsan elillan.

Piaczi árak.

	frt.	kr.		frt.	kr.
Buzaliszt I. 100 kilo	6	80	100 kilo burgonya	1	85
„ II. „	6	20	Marha zsir	—	68
Rozsliszt I. „	6	20		kr.	
„ II. „	—	—	Marhahus . 1 kilo	48—60	
Buzakorpa . „	5	10	Disznóhus . „	56—60	
Roza „ . „	6	—	„ zsir . „	68	
Köleskása . „	13	50	Borjuhus . „	72—88	
Dara . . „	16	—	Birkahus . „	36	
Árpa dara . „	7	—		frt.	kr.
Széna . . „	2	70	1 méteröl bükkfa	14	—
Szalma . . „	1	60	„ „ dorong	12	—
			„ tölgyfa	9	40
			„ „ dorong	7	60

Gabnaárak.

Buza	100 kilo . .	7	frt.	35	krtól	7	frt.	40 kr-ig.
Roza	„ . . .	6	„	55	„	6	„	60 „
Árpa	„ . . .	5	„	70	„	5	„	80 „
Kukoricza	„ . . .	5	„	45	„	5	„	50 „
Zab	„ . . .	5	„	45	„	5	„	50 „

Vasuti menetrend.

Állomások.	II. III. oszt. kocsikkal.				
Középeurópai idő.	reggel	d. e.*		d. u.	estet
Köszeg ind.	4^{50}	8^{05}	11^{51}	4^{26}	8^{45}
Lukácsháza (m. h.)	5^{03}	8^{19}	12^{04}	4^{40}	8^{59}
Német-Gencs (m. h.)	5^{19}	8^{35}	12^{20}	4^{57}	9^{15}
Szombathely érk.	5^{33}	8^{50}	12^{34}	5^{12}	9^{30}
Szombathely ind.	6^{45}	11^{04}	3^{15}	7^{05}	9^{55}
Német-Gencs (m. h.)	7^{01}	11^{19}	3^{31}	7^{21}	10^{10}
Lukácsháza (m. h.)	7^{18}	11^{35}	3^{48}	7^{38}	10^{27}
Köszeg érk.	7^{31}	11^{47}	4^{01}	7^{51}	10^{40}

*) Csak kedden és pénteken közlekedik.

†) Csak nyáron vasár- és ünnepnapokon közlekedik.

Magyar királyi államvasutak.

Budapestre.

Szombathely	éjel	2.40	reggel	8.55	d. u.	12.39	este	10.48
Vép . . .	„	2.56	„	—.—	„	12.52	„	11.01
Sárvár . .	„	3.26	„	9.21	„	1.15	„	11.26
Kis-Czell .	reggel	4.46	„	9.50	„	2.18	„	12.06
Győr . . .	d. e.	10.34	„	11.18	„	5.03	„	2.38
Bpestre érk.	d. u.	1.25	d. u.	2.10	este	9.20	„	7.30

Budapestről.

Budapest .	regg.	8.35	d. u.	1.35	d. u.	2.05	este	9.30
Győr . . .	d. e.	11.30	„	4.35	„	5.30	„	2.10
Kis-Czell .	d. u.	1.49	este	6.03	este	8.49	„	4.11
O.-Asszonyfa	„	—	„	—	„	—	„	—
Sárvár . .	„	2.23	„	6.26	„	9.34	„	4.45
Vép . . .	„	2.49	„	—.—	„	10.07	reggel	5.12
Szombath. é.	„	3.02	„	6.53	„	10.23	„	5.25

Déli vasut menetrendje.

Szombathelyről Bécs felé indul:

Szombathely . . .	reg.	4.00	reg.	6.52	d. e.	11.00	d. u.	4.39
Acsád	„	4.18	„	6.07	„	11.18	„	4.55
Bécsbe érk. . . .	„	9.00	„	9.40	d. e.	2.40	„	8.58

Bécs felöl Szombathelyre indul.

Bécs	reggr.	7.20	délb.	1.35	d. u.	5.05	est.	7.40
Acsád	„	10.41	„	4.55	„	9.08	éj.	12.20
Szombatb. é . . .	„	10.55	„	5.07	„	9.22	„	12.37

Szombathelyről Nagy-Kanizsa felé indul:

Szombathely . . .	d. e.	11.07	este	5.17	éjjel	12.51		
Dömötöri	„	11.23	„	—.—	„	1.10		
Molnári	„	11.32	„	—.—	„	1.21		
Győrvár	„	12.—	„	—.—	„	1.53		
N.-Kanizsára érk. .	„	1.34	„	10.15	„	3.42		

Kanizsa felöl Szombathelyre indul:

N.-Kanizsa . . .	éjjel	12.45	reggel	8.55	d. u.	2.05		
Győrvár	„	2.39	„	—.—	„	3.38		
Molnári	„	3.14	„	—.—	„	4.05		
Dömötöri	„	3.27	„	—.—	„	4.15		
Szombathelyre ér.	„	3.47	„	10.51	„	4.31		

Szombathelyről Grácz felé indul:

Szombathely	reggr.	5.45	d. u.	3.14	éjjel	7.—		
Kis-Unyom	„	5.55	„	3.27	„	—.—		
Egyházas-Rádocz . .	„	6.12	„	3.40	„	—.—		
Körmend	„	6.26	„	3.53	„	7.28		
Csákány	„	6.41	„	4.06	„	—.—		
Rátót	„	6.51	„	4.15	„	7.44		
Szt-Gotthárd . . .	„	7.11	„	4.33	„	7.59		
Gyanafalva	„	7.38	„	4.50	„	8.10		
Grácsba érkezik . .	d. e.	10.25	este	7.35	„	9.40		

Grácz felöl Szombathelyre érkezik:

Grácz	reggel	5.15	regg.	8.10	„	este 6.18		
Gyanafalva	„	6.53	„	10.56	„	8.43		
Szt-Gotthárd . . .	„	7.05	„	11.11	„	9.04		
Rátót	„	7.17	„	11.29	„	9.22		
Csákány	„	—.—	„	11.39	„	9.32		
Körmend	„	7.35	„	11.53	„	9.46		
Egyházas-Rádocz . .	„	—.—	„	12.08	„	10.—		
Kis-Unyom	„	—.—	„	12.22	„	10.14		
Szombathelyre érkezik	„	8.04	„	12.36	„	10.28		

Hirdetések.

Csak 4½ frtért

szállitom világhirü

„Bohemia“

nevü vonó-harmonikáimat hosszu kelepel és valódi gyöngyház-táblácskákkal.

A hangszer kettős fuvóval, 11 retü erős bőrrel és ezen erős érez-sarokvédőkkel van ellátva.

A hangok egyes lemezeken vannak elhelyezve, miáltal a harmonika nagyszerü hangot ad.

40 hangos 2 sorozatos $15^1/_2 \times 33$ cm. nagys. = 3½ frt
60 „ 3 „ 17×34 „ „ = 5½ „
80 „ 4 „ $17^1/_2 \times 34^1/_2$ „ „ = 6½ „

Ontanulásra való utasitás ingyen Szállitás és csomagolás 60 kr. Illusztrált árjegyzék ingyen.

Schuster C. A. vonó harmonika-késztlő. **Graslitz.**

Szétküldés utánvéttel. — Átcseréles megengedtetik. Összeköttetés árusitókkal kerestetik.

Haszonbéri hirdetmény.

Föméltóságu Herczeg Esterházy Pál Úr hitbizományához tartozó, Vasvármegyében Német-Gencs községében (fél órai távolságban Szombathelytől) levő 3 alnl csapó kerekü u. n. „felső lisztörlő malom“ összes tartozékaival, 17 katasztrális hold 350 □ öl rét- és szántófölddel, f. évi november hó 22-én árverés utján, 1897. évi január hó 1-jével számitandó 3, esetleg 6 évre, haszonbérbe log adatni.

A haszonbéri feltételek alulirt tiszttartóságnál mindenkor betekinthetők.

Köszeg-lékai uradalom tiszttartósága.

2506/96.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kőszegi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy **Horváth Gyula** végrehajtatónak **Czeller Károly** árverési vevő illetve **Pintér Istvánné** végrehajtást szenvedő elleni 130 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a kőszegi kir. járásbiróság területén lévő Nemes-Csó községben fekvő a nemes-csói 290 sztkvben felvett A ¼ 267/a házszámu ingatlanra (erdő az alsó avasban 2 hold 697 □-öl) az ujabbi árverést 446 frt 60 krban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az

1896. évi deczember hó 15-ik napján d. e. 10 órakor Nemes-Csó községbiró lakásán

megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 44 frt 66 kr. készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX t.-cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kőszegen, 1896. évi október hó 7-én.

A kőszegi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Nincs többé szükség vegyi festészetre.

Mindenki otthon festhet minden szinben és árnyalatban ruhát és fehérneműt

TIZ PERCZ ALATT.

Korszakalkotó találmány 500% megtakaritással.

MAIPOLE SOAP

angol festő szappan.

Legujabb találmány házi festésre. Fest minden szinben és árnyalatban.

Tizenöt percz alatt mindenki egy kevés forró vizzel és ezzel az angol festő **szappannal ruhát, bluzt, függönyt, zsebkendöt, selyem- és czérna keztyüt, inget, harisnyát, gallért, selvem szöveteket, szalagot, csipkét, atlaszt, bársonyt, strucz-tollat, háucskalapokat** stb. megfesthet. **A festés szintartó és el nem fakul! Minden ruhát ujjá és moderné varázsol. Méregmentes és a szövetet nem rontja. Egy darab ára 40 kr. (Fekete 50 kr.)** s ezzel egy női blouse megfesthető. Minden darabhoz használati utasitás van mellékelve.

Szabadalmazott az egész világon!

Vezérképv. Ausztria-Magyarország, Balkán államok, Görög- és Törökországban.

Bécsben MARIAHILFERSTRASSE 105.

Sonnenschein Lipót, BUDAPEST, V., Bálvány-utcza 5.

Mindenütt kapható.

Egy mintadarab 45 kr. (bélyeg) beküldése ellenében bérmentve küldetik.

Hirdetmény.

Ő cs. és apost. kir. Felsége f. é. október hó 4-én Budapesten kelt legfelső elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy a f. év végével rendezendő

XIX-ik jótékonyczélu m. kir. állami sorsjáték

remélhető tiszta jövedelme akként osztassék fel, hogy 1. a vagyontalon állami tisztviselők özvegyei és árvái részére létesitendő alap, 2. a kézdi-vásárhelyi „Stephánia“ menedékház, 3. a budapesti első gyermekmenhely, 4. a kolozsvári „Mensa Akademica“, 5. a szümdei gyermektelep egylet, 6, a fehér kereszt-egylet, 7. a Cirkvenica mellett létesitendő tengeri gyermekkórház és 8. az első budapesti szegény gyermekkert-egylet egyenként egy tized; mig 9. a budapesti „Erzsébet“ kórház-egylet, 10. a győri nádorvárosi leányárvaház és 12. a budapesti VII. kerületi népkonyha egyenként egy huszadrészében részesittessék.

E sorsjáték összes 3282-ben megállapitott nyereményei az alább következő játékterv szerint

ra rugnak, és pedig:

		60000 frt	2	nyeremény egyenkint	2000 frt
1	„	15000 „	4	„ „	1000 „
1	„	10000 „	20	„ „	500 „
1	nyeremény	5000 „	50	„ „	100 „
1	„	4000 „	200	„ „	50 „
1	„	3000 „	3000	„ „	10 „

az összes nyeremények készpénzben fizettetnek ki.

A huzás visszavonhatlanul **1896. évi deczember hó 28-án** Budapesten történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapitva.

Sorsjegyek kaphatók a lottó-igazgatóságnál Budapesten (Pest, fővámház, felemelet), a hová a megrendelt ára postautalvány mellett előre beküldendő, valamennyi lottó-, só- és adóhivatalnál, a legtöbb postahivatalnál, a bécsi „Merkur“-nál és minden városban és nevezetesebb helyiségben felállitott egyébb sorsjegyáruló közegnél.

Budapesten, 1896. október hó 4-én.

M. kir. lotto-igazgatóság.

Nyomatott Reigl Gyula könyvnyomdájában Köszegen.